

**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія з хореографії, сценічного та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Володимир ЯСЛИК

28.08.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Елементарна теорія музики»

Галузь знань: **02 Культура і мистецтво**

Спеціальність: **024 Хореографія**

Освітньо-професійна програма «**Сучасна хореографія**»

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр*

Статус дисципліни – *обов'язкова*

Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська*

Розробники:

ШЕРЕМЕТА Василь Іванович – викладач циклової комісії з хореографії, сценічного та музичного мистецтва, спеціаліст вищої категорії.

ШЕБУНЧАК Наталія Якимівна – викладач циклової комісії з хореографії, сценічного та музичного мистецтва, спеціаліст вищої категорії.

Схвалено методичною радою

Фахового коледжу

ЗВО «Університет Короля Данила»

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 р.

Голова методичної ради

Олег КЛИЩ

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії з хореографії, сценічного та музичного мистецтва

Протокол № 1 від «25» серпня 2023р.

Голова циклової комісії

Василь ШЕРЕМЕТА

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання циклової комісії	Номер протоколу	Голова циклової комісії	
			Прізвище	Підпис

ВСТУП

Мета вивчення дисципліни полягає у засвоєнні здобувачами основ музично-теоретичних дисциплін, розвитку музичних здібностей, вихованні художнього смаку та інтересу до музичного мистецтва, формуванні професійної компетентності. А також у забезпеченні відповідного рівня підготовки високоосвічених спеціалістів, обізнаних у мистецтві та формування гармонійно розвиненої, творчої особистості здатної вільно мислити.

Предмет навчальної дисципліни «Елементарна теорія музики» - відомості про нотний запис, основні елементи музики.

Завдання:

1) оволодіння теоретичними, практичними знаннями системи музично-теоретичних дисциплін, що забезпечують високу ефективність діяльності майбутніх фахівців сфери сценічного мистецтва;

2) розвиток творчого підходу до розуміння музики в контексті роботи з музичною складовою хореографічних постановок, балетмейстерської діяльності;

3) опанування професійним лексиконом музиканта;

4) володіти термінологією музичного мистецтва;

5) володіти основами системного аналізу музики як виду мистецтва, мати розуміння основних музичних жанрів і стилів та співвідношення між ними, професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків;

6) розуміти звук та його властивості (висота, тривалість, гучність, тембр), орієнтуватися в поняттях діапазон, регістр;

7) володіти музично-аналітичними основами жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору;

8) визначати перспективи інтегрованого розвитку синтезу мистецтв на прикладі музичного мистецтва.

У результаті вивчення початкової дисципліни здобувач освіти повинен **знати:**

1) основні засоби виразності музики;

2) володіти термінологічним тезаурусом з метою його практичного застосування у процесі педагогічної діяльності;

3) уміти здійснювати музично-теоретичного аналіз творів української та світової класики;

4) розуміти та диференціювати принципи побудови різних музичних форм;

5) визначати метричні та ритмічні особливості музичних творів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **уміти**

1) розрізняти нотні лади, такі як мажорний та мінорний;

2) розуміти поняття темпу та ритму, включаючи вимірювання, нотні значки, паузи;

3) розпізнавати різні музичні форми;

4) знати про важливі історичні події і стилі у розвитку музики.

Володіти:

- розуміння темпу (швидкість виконання музики) і ритму (організація часу через різні довжини нот і паузи);
- знання про мелодію (послідовність нот, яка утворює музичний вираз) і гармонію (сполучення нот, які звучать разом для створення відчуття стабільності та балансу);
- здатність слухати та аналізувати музику, розпізнавати музичні елементи, такі як мелодія, ритм, гармонія та темп;
- знання про еволюцію музичних стилів, композиторів та важливі етапи у розвитку музики;
- здатність аналізувати музичні твори, оцінювати їх структуру, характеристики та вплив на музичну культуру.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

		Денна форма
Курс		4
Семестр		7
Кількість кредитів ECTS (год.)		3 (90)
Аудиторні навчальні заняття, год.	практичні	42
Самостійна робота, год		48
Форма підсумкового контролю	залік	7

СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
-	-

**ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ,
яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної
дисципліни «Елементарна теорія музики» згідно з освітньо-професійною
програмою «Сучасна хореографія»**

Результати навчання	Код та назва компетентності
<p>РН 9 Застосовувати фахову термінологію в процесі професійної діяльності, створення навчальних матеріалів/обговорення та опису мистецьких подій.</p>	<p>ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>СК 3 Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати організаційно-творчі та/або педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з танцювальним аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до освітньо-професійної програми).</p>
<p>РН 11 Застосовувати знання історії мистецтв, організаційних/ педагогічних методів, підходів, технологій у процесі роботи з аматорським хореографічним колективом та/або викладання фахових дисциплін в початковій мистецькій освіті (відповідно до освітньо-професійної програми).</p>	<p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких</p>

	<p>процесів і практик у власній професійній діяльності.</p> <p>СК 4 Здатність цінувати та поважати культурне розмаїття та відтворювати його через мистецтво танцю.</p> <p>СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати організаційно-творчі та/або педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з танцювальним аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до освітньо-професійної програми).</p> <p>СК 10 Здатність використовувати спеціальні технічні засоби, новітні інформаційні й цифрові технології в процесі професійної діяльності.</p>
--	--

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курс передбачає обов'язкове вивчення та виконання здобувачами усіх вимог / тем / завдань / вправ, передбачених робочою програмою НД та вказаних у СДО на сторінці курсу.

Перед початком заняття здобувачі повинні обов'язково мати спеціальний одяг та взуття. Якщо його немає, то здобувач не допущений до занять та повинен його відпрацювати у вказаний нижче термін.

ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж та Положення про організацію освітнього процесу.

Здобувач повинен приходити на заняття без запізнь. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді, а також дзвінок.

Кожен здобувач має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення, дискувати, ставити запитання викладачеві під час занять. Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися одне до одного, бути зваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення дисципліни викладач ознайомлює здобувачів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно якого здійснюється освітній процес.

Здобувач повинен поважати праві всіх членів спільноти Фахового коледжу, дотримуватись гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності; не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються освітнього процесу; не використовувати підказки інших під час поточного чи підсумкового контролю; поводитись гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні; не пропонувати, не надавати членам академічної спільноти Фахового коледжу неправомірної вигоди.

ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ

Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки здобувачі зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль) балів без права перездачі.

Здобувачі відпрацьовують пропущені заняття згідно з графіком відпрацювань викладача з урахуванням, що час може бути дещо відкоригований відповідно до кількості здобувачів.

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Результати навчання	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
Освітній компонент «Елементарна теорія музики»		
РН 9 Застосовувати фахову термінологію в процесі професійної діяльності, створення навчальних матеріалів/обговорення та опису мистецьких подій.	1.Методики, технології відтворення та передачі хореографічного тексту. 2.Словесний метод - дозволяє за короткий час ознайомити студентів з основними хореографічними термінами, повідомити студентам значний обсяг	1. Усне опитування.

	<p>інформації, поставити перед ними проблему і вказати шляхи її розв'язання. Для більш детального роз'яснення та ґрунтовнішого розуміння студентом виконуваних вправ використовуються такі словесні методи навчання, як розповідь, пояснення, бесіда.</p> <p>3.Метод стимулювання - спрямований на формування позитивної мотивації студента, що стимулює пізнавальну активність і сприяє збагаченню навчальною інформацією. Для реалізації цього методу організуються зустрічі з відомими хореографами, майстер-класи, дискусії, походи в театр, тощо.</p>	
<p>РН 11 Застосовувати знання історії мистецтв, організаційних/ педагогічних методів, підходів, технологій у процесі роботи з аматорським хореографічним колективом та/або викладання фахових дисциплін в початковій мистецькій освіті (відповідно до освітньо-професійної програми).</p>	<p>1.Методики, технології відтворення та передачі хореографічного тексту.</p> <p>2.Індуктивний та дедуктивний – методи характеризуються здатністю розкривати логіку зміни змісту навчального матеріалу, вибудовувати послідовність розкриття змісту навчальної дисципліни та досліджуваної теми від часткового до загального й від загального до часткового.</p> <p>3.Проблемно-пошуковий - метод передбачає постановку викладачем перед студентом проблеми</p>	<p>1. Усне опитування.</p>

	і визначення шляхів її розв'язання. Його застосовують для розвитку навичок творчої навчально-пізнавальної діяльності, осмисленого і самостійного оволодіння знаннями та навиками при навчанні хореографії.	
--	--	--

З метою контролю якості знань, умінь та навичок здобувачів здійснюється:

1. **Поточний контроль** в повсякденній роботі з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення прогалин у знаннях здобувачів. Здійснюється він з допомогою систематичного спостереження викладача за роботою групи в цілому і кожного здобувача зокрема на всіх етапах навчання. Проводиться у вигляді усного опитування.

2. **Підсумковий контроль** якості засвоєння навчальної програми проводиться у вигляді усного опитування.

Організація **поточного** та **підсумкового** контролю знань здобувачів Фахового коледжу здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Фіксація контролю знань здійснюється в Електронному журналі обліку успішності академічної групи.

Фіксація поточного контролю здійснюється в Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі 5-ти бальної шкали. У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни, після завершення вивчення дисципліни.

Підсумкова оцінка визначається сумою оцінок за виконані завдання та оцінкою за підсумкове заняття (усне опитування).

Для здобувачів освіти передбачена також така форма контролю, як **самоконтроль** – усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим цілям, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам та реагування на їх виправлення.

Самоконтроль передбачений у формі самоперевірки засвоєних знань після заняття, яка дає можливість здобувачам освіти самостійно перевірити правильність виконання завдань та проаналізувати помилки. У разі звернень здобувачів освіти викладач під час заняття, або після нього, надає консультації щодо проблемних ситуацій чи складних питань.

Завдання для самоконтролю розміщено на сторінці курсу «Історія хореографічного мистецтва» у СДО (Система дистанційної освіти) ЗВО «Університет Короля Данила».

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
(за 5 - бальною шкалою)

ШКАЛА ВБАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	Здобувач відмінно знає мету та завдання навчальної дисципліни, вільно орієнтується в матеріалі, демонструє відмінний рівень знань в межах програмового матеріалу. Здобувач проявляє неабияку активність у навчанні.
83–89 балів	B	4 «добре»	Здобувач добре знає мету та завдання навчальної дисципліни, добре орієнтується в матеріалі, демонструє високий рівень знань в межах програмового матеріалу. Проте, допускає незначну кількість помилок. Здобувач проявляє достатню активність у навчанні.
75–82 бали	C		
67–74 балів	D	3 «задовільно»	Здобувач демонструє посередній рівень знань із значною кількістю недоліків, на задовільному рівні орієнтується в матеріалі, проте не повністю демонструє знання в межах програмового матеріалу, допускає велику кількість помилок.
60–66 балів	E		
35–59 балів	FX	2 «незадовільно»	Здобувач демонструє незадовільний рівень знань із значною кількістю недоліків, не орієнтується в матеріалі, не демонструє знань в межах програмового матеріалу.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Музика як вид мистецтва. Її місце в інших видах мистецтва та хореографії зокрема.

Тема 2. Музична форма. Напрямки та стилі музичного мистецтва.

Тема 3. Засоби музичної виразності. Музичний художній образ.

Тема 4. Нотне письмо. Музичний звук. Музична система.

Тема 5. Альтерація. Хроматизм.

Тема 6. Ритм. Метр. Тактовий розмір. Темп. Динаміка.

Тема 7. Агогіка. Штрихи.

Тема 8. Тембр. Регістри.

Тема 9. Лад. Тональність.

Тема 10. Інтервал. Консонанс. Дисонанс.

Тема 11. Значення інтервалів у музиці.

Тема 12. Діатонічні семиступеневі лади. Пентатоніка. Секвенція. Мелізми.

Тема 13. Робота з музичними редакторами на прикладі програми *Adobe Audition 1.5*.

Тема 14. Редагування та поєднання музичних треків для створення музичного супроводу хореографічної постановки.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	Теми лекцій	Кількість годин
1	Музика як вид мистецтва. Її місце в інших видах мистецтва та хореографії зокрема.	2
2	Музична форма. Напрямки та стилі музичного мистецтва.	2
3	Засоби музичної виразності. Музичний художній образ.	4
4	Нотне письмо. Музичний звук. Музична система.	4
5	Альтерація. Хроматизм.	2
6	Ритм. Метр. Тактовий розмір. Темп. Динаміка.	2
7	Агогіка. Штрихи.	2
8	Тембр. Регістри.	2
9	Лад. Тональність.	2
10	Консонанс. Дисонанс.	2

11	Значення інтервалів у музиці.	2
12	Робота з музичними редакторами на прикладі програми <i>Adobe Audition 1.5</i> .	6
13	Редагування та поєднання музичних треків для створення музичного супроводу хореографічної постановки	4
14	Зведення треку в музичному редакторі.	4
	Всього годин	42

САМОСТІЙНА РОБОТА

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 1. Музика як вид мистецтва. Її місце в інших видах мистецтва та хореографії зокрема.	Визначити та описати місце музики в хореографічному мистецтві.	2	3, 5, 6
Тема 2. Музична форма. Напрямки та стилі музичного мистецтва.	Підібрати взірці різних стилів музичного мистецтва.	2	3, 5
Тема 3. Засоби музичної виразності. Музичний художній образ.	Проаналізувати засоби музичної виразності їх вплив на музичний образ та застосування даних засобів при створенні хореографічного образу.	2	1,2
Тема 4. Нотне письмо. Музичний звук. Музична система.	Вивчити складові нотного письма.	2	1,2
Тема 5. Альтерація. Хроматизм.	Визначити різницю між альтерацією та хроматизмом.	2	1,2

Тема 6. Ритм. Метр. Тактовий розмір. Темп. Динаміка.	Виконати ритмічні вправи для розвитку ритмічних навичок. Створити власні ритмічні композиції.	2	1,2
Тема 7. Агогіка. Штрихи.	Визначити шляхи звукотворення.	2	1,2
Тема 8. Тембр. Регістри.	Визначити різницю між нижнім, середнім та верхім регістрами.	2	1,2
Тема 9. Лад. Тональність.	Визначити взаємозв'язок між паралельною, одноіменною та енгармонічно рівною тональностями.	2	1,2
Тема 10. Інтервал. Консонанс. Дисонанс.	Описати різницю між консонансом і дисонансом.	2	1,2
Тема 11. Значення інтервалів у музиці.	Вивчити вісім основних інтервалів. – пріма, секунда, терція, кварта,квінта, секста, септіма, октава.	2	1,2
Тема 12. Діатонічні семиступеневі лади. Пентатоніка. Секвенція. Мелізми.	Вивчити інструментарії музичного редактора <i>Adobe Audition 1.5</i> .	8	4
Тема 13. Робота з музичними редакторами на прикладі програми Adobe Audition 1.5.	Відредагувати та поєднати музичні треки для створення музичного супроводу хореографічної постановки.	10	4
Тема 14. Редагування та поєднання музичних треків для створення музичного супроводу хореографічної постановки.	Звести трек в музичному редакторі.	8	4
Всього годин самостійної роботи		48	

**ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ**

1. Знати види, форми, напрямки та стилі музичного мистецтва.
2. Орієнтуватися в засобах музичної виразності та особливостях музичного художнього образу.
3. Володіти знаннями про: нотне письмо, музичний звук, музичну систему, альтерацію, хроматизм, ритм, метр, тактовий розмір, темп, динаміку агогіку, штрихи, тембр, регістри, лад, тональність, консонанс, дисонанс, інтервали в музиці.
4. Володіти інструментаріями музичного редактора *Adobe Audition 1.5*.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Калашник М.П. Уроки елементарної теорії музики : навч. посібник для муз. навч. закл. усіх рівнів акредитації. Вид. 3-є, випр. і доп. Харків : Видавничий будинок «Фактор», 2015. 352 с.
2. Теорія музики і сольфеджіо : навчально-методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (спеціальність 012 Дошкільна освіта) / Т. П. Танько, Ю. В. Доля. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2021. 45 с.
3. Теорія музики: Підруч. Для навч. Заклю освіти, культури і мистецтв / Г.А. Смаглій. – Х.: Вид-во «Ранок», 2013. – 392 с.
4. Основи теорії музики: Підручник для навчальних закладів освіти, культури і мистецтв. – 3-тє вид., перероб. І доп.- Х.: Факт, 2005. – 384 с.

Додаткова література

5. Бернадська Д. П. Феномен синтезу мистецтв в сучасній сценічній українській хореографії : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01 / КНМА ім. П. І. Чайковського. Київ, 2005. 20 с.

Електронні інформаційні ресурси

6. Adobe Audition 1.5. URL:
https://www.adobe.com/ua/products/audition.html?gclid=CjwKCAiAlJKuBhAdEiwAnZb7lZU7VnBc-ocDS9LGP2_MW47rVY_70sneRctC0oMN7Ulo1mWp6H4zzxoCdxwQAvD_BwE&skwcid=AL!3085!3!341190193815!e!!g!!adobe%20audition%201.5&mv=search&mv2=paidsearch&sdid=MC95SLNN&ef_id=CjwKCAiAlJKuBhAdEiwAnZb7lZU7VnBc-ocDS9LGP2_MW47rVY_70sneRctC0oMN7Ulo1mWp6H4zzxoCdxwQAvD_BwE:G:s&s_kwcid=AL!3085!3!341190193815!e!!g!!adobe%20audition%201.5!1712281181!68119169438&gad_source=1